

nauczycielskie żeńskie wybitne miejsce, otrzymawszy do takiego użytku, dzięki życzliwemu poparciu p. dyrektora Kazimierza Bigi, parcesę budowlaną, położoną przy ulicy Basztowej w bliskości rondla i bramy Floryańskiej, stanowiącą własność banku austriacko-węgierskiego w Wiedniu.

cego od szeregu lat odłożeniem, przedstawiało nie-
zwykle trudności i wymagało znacznego nakładu
czasu, pracy i kosztów szczególnie przy zupełnym
braku odpowiednich sił roboczych. Dopiero trz-
krotna czynność spulchnienia ziemi i należyte oczy-
szczenie jej z traw i chwastów, po usunięciu wiel-

której otrzymywały wskazówki w danym kierunku.
W razie robót pilnych, nie cierpiących zwłoki, ko-
rzystając z pogodnej pory, zgromadzał się jeden
oddział przedpołudniem na przeciąg dwóch godzin.
Resztę prac letnich wykonały uczennice, które pozo-
stały w miejscu podczas ferii. Wszystkie narzędzia

Ogród wojenny seminarium nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie:

Grupa uczennic z dyr. sem. p. J. Dobrowolskim (X) i kierowniczką p. S. Nencką (obok).

Praca w ogrodzie

Ogród szkolny zawdzięcza swoje urządzenie ma-
teryjalnej pomocy, udzielonej przez Radę szkolną
centralę dla gospodarczej odbudowy kraju. Szczegół-
nym uznaniem otoczył go od pierwszej chwili
p. wiceprezydent Rady szkolnej dr. Fryderyk Zell,
okazując wraz z p. inspektorem krajowym Mieczysławem
Zaleskim żywe zainteresowanie się zajęciami
ogrodniczymi kandydatek stanu nauczycielskiego. Za-
rząd ogrodu spoczywał w rękach dyrektora semina-
rium żeńskiego p. Józefa Dobrowolskiego, który
całą organizację oparł na utworzeniu z posród ucze-
nic pierwszego, drugiego i trzeciego kursu, trzech
oddziałów pracy, w przeznaczonych na ten cel czę-
ściach i godzinach.

Z powodu niepomyślnych warunków atmosfery-
cznych i bardzo spóźnionej pory wiosennej prace
przygotowawcze rozpoczęły się dopiero w drugiej
połowie kwietnia. Przekopanie całego gruntu, leżą-

kiej ilości kamieni i kawałków cegieł, pozwoliła na
poziom z trudem uzyskanej przestrzeni, wynoszącej
około 1000 m., na poszczególne grupy. Energiczne,
wytrwałe i świadome celu postępowanie w pierw-
szym najważniejszym stadium robót zadało kłam
pesymistycznym uwagom o końcowym powodzeniu
tego dzieła.

Wiadomość o założeniu ogrodu dla użytku se-
minarium żeńskiego wzbudziła wśród uczennic wiel-
kie zadowolenie. Dobrowolny udział w nowych za-
jęciach zgłosiło 80 kandydatek. Otwarcie ogrodu
nastąpiło w dniu 5 maja 1917 r. Dydaktycznym
kierownictwem zajmowała się stale p. Seweryna
Nencka, nauczycielka szkoły ludowej. Plan ogrodu
nakreślił i fachowych wskazówek udzielał p. Józef
Lorenz, inspektor szkolny okręgowy.

Do pracy przybywały uczennice w godzinach po-
łudniowych i zgłaszały się do nauczycielki, od

ogrodnicze i inne potrzebne przybory pozostawały
w obok położonym starostwie. Z hydrantu, umiesz-
czonego w bocznej ścianie tego budynku przy ul.
Zacisze, czerpano wodę do skrapiania roślin. Ucze-
nice utrzymywały w całym ogrodzie wzorowy po-
rządek. Praca ich, pełna zapału i wytrwałości w wy-
konywaniu czynności wchodzących w zakres wa-
rzywnictwa i pielęgnowania kwiatów, nacechowana
właściwą powagą i spokojem, budziła u wszystkich,
którzy na ich zajęcia patrzyli, podziw i szczerze
uznanie. W porze jesiennej nastąpił rozdział plonów
pomiędzy uczennice, w stosunku do rozmiarów ca-
łej ich pracy. Zanoczą kowane w roku ubiegłym
dzieło będzie i w roku bieżącym kontynuowane i nie-
bawem „ogród wojenny” zaroi się kandydatkami
stanu nauczycielskiego, które nabytą praktyczną zna-
jomość warzywnictwa przeniosą z pomyślnym skut-
kiem na pole swojej przyszłej zawodowej działalności.

Powrót z niewoli: Grupa austriackich żołnierzy, zwolnionych z niewoli rosyjskiej.

(Woj. kw. pras.)